

Nová pravidla zaměstnávání občanů Ukrajiny v důsledku války na Ukrajině

Dne 21. března 2022 nabyly účinnosti dva zákony, které umožňují občanům Ukrajiny, prchajícím před ozbrojeným konfliktem probíhajícím na území jejich státu, volný přístup na trh práce v České republice. Jedná se o zákon č. [65/2022](#) Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, podle něhož získávají občané Ukrajiny a někteří cizinci na území České republiky dočasnou ochranu (viz dále), a zákon č. [66/2022](#) Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace. Oba zákony mají v tuto chvíli účinnost omezenou do 31. března 2023.

Dosavadní praxe

Před nabytím účinnosti obou uvedených předpisů vydávalo Ministerstvo vnitra občanům Ukrajiny, kteří opustili území svého státu v období od 24. února 2022, tzv. speciální dlouhodobá víza, opravňující k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky, v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invazí vojsk Ruské federace. Tato víza byla nezbytná pro možnost vykonávat v ČR výdělečnou činnost. Zaměstnavatel musel konkrétní pracovní místo nejprve nahlásit u Úřadu práce a uchazeč o zaměstnání z Ukrajiny musel od Úřadu práce získat povolení k zaměstnání, a aplikovala se další omezení.

Dočasná ochrana

Dne 4. března 2022 rozhodla Rada (EU) o aktivaci dočasné ochrany z důvodu hromadného přílivu osob prchajících z Ukrajiny v důsledku války. Dočasná ochrana je krizový mechanismus EU, který lze použít v případech hromadného přílivu osob a jehož cílem je poskytnout okamžitou a kolektivní ochranu (tj. aniž by bylo nutné posuzovat individuální žádosti) osobám, které se nemohou vrátit do své země původu.

Dočasná ochrana se udělí zejména:

- ukrajinským státním příslušníkům pobývajícím na Ukrajině před 24. únorem 2022,
- jejich rodinným příslušníkům a
- cizincům, kteří doloží, že byli ke dni 24. února 2022 držiteli platného povolení k trvalému pobytu na území Ukrajiny.

Dočasná ochrana je udělována na dobu 1 roku, formou **vízového štítku přímo do cestovního dokladu** žadatele. Podmínky pro její udělení jsou velmi jednoduché – kromě vyplnění žádosti se vyžaduje pouze doložení cestovního dokladu a případně fotografie. Udělená dočasná ochrana je považována z pohledu zákona o pobytu cizinců za vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky. Za udělenou dočasnou ochranu se přitom považuje i speciální dlouhodobé vízum, vydávané od 24. února 2022 v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (viz výše).

Pravidla pro výkon práce

Pro možnost výkonu práce ze strany občanů Ukrajiny nyní platí jednoduché pravidlo – jakýkoliv cizinec s udělenou dočasnou ochranou se pro účely zákona č. [435/2004](#) Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, se považuje za cizince s povoleným trvalým pobytem podle zákona č. [326/1999](#) Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Jako takový pak má **volný vstup na trh práce České republiky**, a může být tedy **zaměstnán a vykonávat práci prakticky za stejných podmínek** jako občané České republiky. Tato úprava přináší významné úlevy ve sféře obvyklých povinností stran pracovněprávního vztahu s cizincem, zejména:

- **pracovní místo**, které uchazeč s dočasnou ochranou obsadí, **není nutné předem ohlašovat** Úřadu práce;
- **nejsou zde omezení ohledně druhu pracovněprávního vztahu**, výše úvazku nebo výše mzdy. Kromě pracovního poměru mohou cizinci s dočasnou ochranou uzavírat i dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr (tedy DPP i DPC) a využívat zkrácených úvazků či úvazků na dobu určitou;
- **nejsou zde omezení** týkající se **výše mzdy či odměny z dohody** než omezení stanovená zákonem č. [262/2006](#) Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, je tedy třeba dodržovat pouze obecná pravidla pro minimální a zaručenou mzdu;
- **zaměstnavatele lze měnit** bez předchozího oznámení Ministerstvu vnitra.

Související povinnosti zaměstnavatelů

V případě zaměstnávání cizinců s dočasnou ochranou musí zaměstnavatelé nadále plnit informační a evidenční povinnosti stanovené zákonem o zaměstnanosti. Za nesplnění těchto povinností hrozí zaměstnavateli pokuta až do výše 100 000 Kč.

V rámci **informační povinnosti** je zaměstnavatel povinen písemně informovat příslušnou krajskou pobočku Úřadu práce o nástupu cizince do zaměstnání, a to nejpozději v den nástupu. Dále je zaměstnavatel povinen informovat i o ukončení zaměstnání ve lhůtě 10 kalendářních dnů. Pokud během výkonu zaměstnání dojde ke změnám v úvodní informaci, je zaměstnavatel povinen informovat i o těchto změnách, a to opět ve lhůtě 10 kalendářních dnů ode dne, kdy změna nastala. Veškeré formuláře pro zaměstnavatele jsou k dispozici zde: <https://www.mpsv.cz/web/cz/formulare> (podoblast zaměstnávání cizinců).

V rámci **evidenční povinnosti** musí zaměstnavatel evidovat osobní údaje o zaměstnaném cizinci v rozsahu podle § 102 odst. 2 zákona o zaměstnanosti.

Kromě výše uvedených povinností jsou dále zaměstnavatelé povinni **uchovávat kopie dokladů prokazujících oprávněnost pobytu** cizince na území České republiky (tedy kopii vízového štítku z pasu cizince), a to po dobu trvání zaměstnání a po dobu 3 let od skončení zaměstnávání cizince.

Pro tuzemské zaměstnavatele také obecně platí povinnost mít v místě pracoviště kopie dokladů prokazujících existenci pracovněprávního vztahu. Nicméně pokud tuzemský zaměstnavatel splnil svoji povinnost oznámit okresní správě sociálního zabezpečení den nástupu cizince do zaměstnání, což mu založilo účast na nemocenském pojištění, tato povinnost odpadá.

Pro zaměstnavatele pak platí i **obecné povinnosti** vyplývající ze zákoníku práce, zejména v oblasti ochrany zdraví při práci, které je třeba plnit i vůči občanům Ukrajiny. Zaměstnavatelé by neměli zapomínat na vyslání zaměstnance na pracovněprávní lékařskou prohlídku a provádět školení v oblasti BOZP v jazyce, kterému bude zaměstnanec prokazatelně rozumět.

Občané Ukrajiny bez dočasné ochrany

Dočasnou ochranu nemusí získat všichni občané Ukrajiny, a to zejména ti, kteří na území České republiky již pobývali před 24. únorem 2022. Jedná se především o občany Ukrajiny, kteří zde pobývali v rámci bezvízového styku či s krátkodobými vízy a na základě dlouhodobých pobytů, např. se zaměstnaneckými kartami vydanými před tímto datem.

V případě bezvízového styku či krátkodobých odkazujeme na doporučení Ministerstva vnitra, uvedené na webových stránkách zde: mvcr.cz/clanek/informace-pro-obcany-ukrajiny.aspx. Podle tohoto doporučení je možné, aby se občané Ukrajiny, jejichž pobyt brzy skončí a zároveň se kvůli ruské agresi nemohou vrátit na Ukrajinu, dostavili na pracoviště Ministerstva vnitra a zažádali si o dočasnou ochranu.

Co se týká zaměstnaneckých karet, zůstávají nadále v platnosti i s omezeními, které z nich vyplývají, a občan Ukrajiny, který je držitelem zaměstnanecké karty, není považován za cizince s dočasnou ochranou. Je tedy třeba i nadále dodržovat veškeré stávající postupy, týkající se zejména změn zaměstnavatele či pracovní pozice (povinný test trhu práce, oznámení změny 30 dnů předem atd.).

Související vzory

[Pracovní smlouva](#)

[Dohoda o pracovní činnosti](#)

[Dohoda o provedení práce](#)

Článek a vzory jsou připraveny pro portál [Vzorné Právo](#)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami](#)
- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladatelů](#)
- [Koupě nemovitosti v Rakousku: vedlejší náklady v praxi](#)
- [Legal Innovation Day 2026: Praktické využití umělé inteligence v právní praxi](#)
- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami](#)
- [Festival jako prestižní teambuilding](#)
- [Spojení Generali České a Právní ochrany D.A.S. přináší první výhodu: navýšení pojistného limitu na 5 milionů](#)
- [Kultura jako prestižní benefit: Proč by právní firmy měly sázet na „inteligentní zážitky“? Rozhovor s JUDr. Martinou Jankovskou](#)
- [Wolters Kluwer uvádí na český trh AI právní pracovní prostor Libra s integrovaným obsahem ASPI](#)